

СЛОВНИК

АВАНСОВІ ПЛАТЕЖІ – сплата до бюджету податків та внесення податкових платежів у розмірах, визначених з прогнозованих оцінок об'єкта оподаткування або його фактичних розмірів за попередній період чи за аналогічний період попереднього року.

АДМІНІСТРАТИВНІ СТЯГНЕННЯ – штрафні санкції, що накладаються на керівників і службових осіб підприємств, установ та організацій за порушення податкового законодавства.

АКЦИЗ – вид непрямого податку на високорентабельні та монопольні товари (продукцію), який включається до ціни товарів (продукції).

АМОРТИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ І НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ – поступове віднесення витрат на придбання, виготовлення або поліпшення їх, на зменшення скоригованого прибутку платника податку в межах норм амортизаційних відрахувань.

БАЗОВА СТАВКА – ставка податку без урахування особливостей суб'єкта чи видів діяльності.

БАЛАНСОВИЙ ПРИБУТОК – загальна сума прибутку підприємства від усіх видів діяльності за звітний період, яка відображена в його балансі і включає прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг), у тому числі продукції допоміжних та обслуговуючих виробництв, що не мають окремого балансу, основних фондів, нематеріальних активів, цінних паперів, валютних цінностей, інших видів фінансових ресурсів та матеріальних цінностей, а також прибуток від орендних (лізингових) операцій, роялті і від позареалізаційних операцій.

ВАЛОВИЙ ДОХІД – загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, на її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, так і за їх межами.

ВАЛОВИЙ ПРИБУТОК – прибуток, який включає в себе прибуток від діяльності підприємства, від позареалізаційних операцій, а також інші доходи, не пов'язані з діяльністю підприємства (дивіденди, проценти, авторські права й ліцензії, інші кошти), одержані ним незалежно від способу, виду одержання доходу та методу відображення на рахунках бухгалтерського обліку.

ВАЛОВІ ВИТРАТИ – виробництва та обігу – сума будь-яких витрат платника податку в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних як компенсація вартості товарів (робіт, послуг), які придбаваються (виготовляються) таким платником податку для подальшого використання їх у власній господарській діяльності.

ВВІЗНЕ МИТО – податок на товари та предмети, які ввозяться на митну територію України.

ВИВІЗНЕ МИТО – податок, що сплачується при вивезенні товарів та предметів за межі України.

ВИЛУЧЕННЯ – податкові пільги, спрямовані на вилучення з оподаткованого

доходу окремих предметів (об'єктів оподаткування).

ВІДРАХУВАННЯ – платежі до бюджету та державних цільових фондів, які мають повне (за використанням) або часткове (за змістом) цільове призначення. Вони встановлюються на певні цілі з визначенням джерела сплати або від певного вартісного показника.

ВІДШКОДУВАННЯ ПОДАТКУ – повернення платникам коштів, сплачених у вигляді податків. В Україні відшкодування проводиться з податку на додану вартість у випадках, передбачених податковим законодавством.

ГІПОТЕЗА – частина правової норми, яка вказує на умови, за наявності яких норма повинна діяти.

ГУДВІЛ – комплекс заходів, спрямованих на збільшення прибутку підприємства без відповідного збільшення активних операцій, включаючи використання кращих управлінських здібностей, домінуючу позицію на ринку продукції (робіт, послуг), нові технології тощо. Вартість гудволу визначається різницею між ціною придбання і звичайною ціною відповідних активів.

ДЕКЛАРУВАННЯ – подання платником відомостей про обсяги об'єкта оподаткування та інших даних, необхідних для визначення суми податку.

ДЕРЖАВНЕ МИТО – платіж, що справляється за вчинення юридичних дій та за видачу документів юридичного характеру уповноваженими на те державними органами й перераховується ними в бюджет.

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ФІЗИЧНИХ ОСІБ – ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ТА ІНШИХ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ – автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які зобов'язані сплачувати податки, збори, інші обов'язкові платежі до бюджетів та внески до державних цільових фондів у порядку і на умовах, що визначаються законодавчими актами України.

ДЖЕРЕЛА ПОДАТКОВОГО ПРАВА – акти компетентних органів держави, якими встановлюються норми права у сфері податкової політики.

ДЖЕРЕЛА ПРАВА – зовнішні форми проявлення правотворчої діяльності держави, за допомогою якої воля законодавця стає обов'язковою для виконавця.

ДЖЕРЕЛО СПЛАТИ ПОДАТКУ – доходи юридичних та фізичних осіб, за рахунок яких сплачується податок.

ДИВІДЕНДИ – прибуток, отриманий платниками податку від здійснення корпоративних прав, включаючи доходи, нараховані як проценти на акції або на внески до статутних фондів, за винятком доходів, отриманих від торгівлі корпоративними правами, і доходів від операцій з борговими зобов'язаннями та вимогами.

ДИСПОЗИЦІЯ – частина правової норми, яка встановлює права та обов'язки учасників регульованих нормою відносин.

ДОБРОВІЛЬНІ ПОЖЕРТВУВАННЯ – внески підприємств або громадян на загальносуспільні потреби, а також до неприбуткових організацій, створених згідно із законодавством про об'єднання громадян.

ДОГОВІР – угода двох або більше осіб про встановлення, зміни або припинення прав та обов'язків.

ДОКУМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА – перевірка правильності розрахунків платників із бюджетом, що проводиться безпосередньо в платника на підставі даних бухгалтерсько-

го обліку та первинних документів.

ДОХОДИ, ЩО МАЮТЬ ДЖЕРЕЛА ПОХОДЖЕННЯ З УКРАЇНИ, – будь-які доходи, одержані резидентами і нерезидентами від реалізації будь-яких угод цивільно-правового характеру з резидентами України, включаючи будь-які пасивні доходи, незалежно від місця укладення таких угод, будь-які інші надходження в грошових, матеріальних та нематеріальних формах від резидентів України, прямо не пов'язані з підприємницькою діяльністю сторін.

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНІ ПОДАТКИ – податки, які встановлюються органами законодавчої влади і є обов'язковими для справляння на всій території держави.

ЗАКОН – нормативний акт, прийнятий законодавчим органом держави або населенням на референдумі.

ЗБОРИ – платежі юридичних та фізичних осіб, які встановлюються в твердих розмірах за надання певних прав чи послуг або на відшкодування окремих видатків бюджету.

ЗВИЧАЙНА ПРОЦЕНТНА СТАВКА ЗА ДЕПОЗИТ – середньозважена процентна ставка на день відкриття депозиту, але не вища середньозваженої ставки за депозити, залучені протягом 30 календарних днів, що передували даті відкриття цього депозиту.

ЗВИЧАЙНА ПРОЦЕНТНА СТАВКА ЗА КРЕДИТ – середньозважена процентна ставка на день сплати процентів за кредит, але не нижча середньозваженої процентної ставки за кредити, надані протягом 30 календарних днів, що передували даті надання цього кредиту.

ЗВИЧАЙНА ЦІНА НА ПРОДУКЦІЮ (РОБОТИ, ПОСЛУГИ) – ціна, не менша від середньозваженої ціни реалізації аналогічної продукції (робіт, послуг) за будь-якими іншими угодами купівлі-продажу, укладеними з будь-якою третьою стороною протягом 30 календарних днів, що передували даті реалізації, за винятком випадків, коли ціни внутрішньої реалізації підлягають державному регулюванню згідно з порядком ціноутворення, встановленим законодавством.

ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК – законодавче урегульований обов'язковий платіж, що справляється з юридичних та фізичних осіб за використання земельних ділянок.

ЗНИЖКИ – пільги, спрямовані на скорочення податкової бази.

ІНОЗЕМНА ЮРИДИЧНА ОСОБА – підприємство, створене за законодавством іншим, ніж законодавство України, і розміщене за межами України.

КОМЕРЦІЙНИЙ КРЕДИТ – будь-яка господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає авансування (попередню оплату) продукції (робіт, послуг) іншого суб'єкта підприємницької діяльності з відстроченням дати реалізації (набуття права власності), якщо таке відстрочення є тривалішим за звичайні строки поставки або перевищує 30 календарних днів з дати здійснення авансового платежу.

КОНСИГНАЦІЙНА ОПЕРАЦІЯ – господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності (консигнанта), що передбачає експорт матеріальних цінностей до складу іншого суб'єкта підприємницької діяльності (консигнатора) з дорученням реалізувати зазначені матеріальні цінності на комісійних засадах.

КОНСОЛІДОВАНИЙ БЮДЖЕТ – зведений, але такий, що не підлягає затвердженню Верховною Радою. Консолідований бюджет складається для аналізу бюджетної сис-

теми в цілому.

КОРПОРАТИВНІ ПРАВА – права власності на частку (пай) у статутному фонді юридичної особи, створеної відповідно до законодавства про господарські товариства, включаючи право на управління та отримання відповідної частки прибутку такої юридичної особи.

КРЕДИТНА ОПЕРАЦІЯ – господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає надання права на купівлю матеріальних цінностей та нематеріальних активів з відстроченням платежу, а також на позику грошових коштів з відстроченням погашення їх.

МАЙНОВІ ПОДАТКИ – прями податки з юридичних та фізичних осіб, об'єктом оподаткування яких виступає рухоме й нерухоме майно.

МАРЖА – різниця між відсотковими ставками за наданий кредит і відсотковими ставками за залучені ресурси.

МЕТОД ПОДАТКОВОГО ПРАВА характеризується як владно-майновий, обумовлений необхідністю застосування імперативних (тобто таких, що не допускають вибору) норм податкового права з метою формування державного бюджету за рахунок коштів платників податків як одного з основних джерел державних доходів.

МИТНА ДЕКЛАРАЦІЯ – документ, що подається до митних органів при ввезенні, вивезенні чи транзиті товарів через митний кордон і містить дані про ці товари, на підставі якого стягується мито.

МИТНІ ЗБОРИ – плата, що стягується з декларантів за оформлення митних процедур.

МИТО стягується з юридичних та фізичних осіб за здійснення спеціально уповноваженими органами дії і видачу документів, що мають юридичне значення.

НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ – вартість об'єктів промислової та інтелектуальної власності, а також інших аналогічних прав, визнаних об'єктом права власності конкретного підприємства.

НЕОПОДАТКОВУВАНИЙ МІНІМУМ – розмір об'єкта оподаткування, у межах якого податок не справляється.

НЕРЕЗИДЕНТИ – юридичні особи та суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи України, з місцем розміщення за межами України, створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави, у тому числі юридичні особи та інші суб'єкти підприємницької діяльності з участю юридичних осіб та інших суб'єктів підприємницької діяльності України.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АКТ – прийнятий компетентним органом держави офіційний письмовий документ, у якому сформульовано правові норми.

НУЛЬОВА СТАВКА – ставка податку, який, у принципі, стягується, але за ставкою 0 відсотків.

ОБ'ЄКТИ ОПОДАТКУВАННЯ – доходи (прибутки), вартість визначених товарів, окремі види діяльності платників податків, операції з цінними паперами, користування природними ресурсами, майно юридичних та фізичних осіб, передача майна, додана вартість продукції, робіт і послуг та інші об'єкти.

ОДИНИЦЯ ОПОДАТКУВАННЯ – частина об'єкта оподаткування, стосовно якої відбувається встановлення нормативів і ставок обкладення.

ОПЕРАТИВНА ОРЕНДА (ЛІЗИНГ) – господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає передачу орендарю права користування матеріальними цінностями, які належать орендодавцю, на строк, не більший за строк повної амортизації їх з обов'язковим поверненням таких матеріальних цінностей орендодавцю. При цьому право власності на орендовані цінності залишається в орендодавця протягом всього строку оренди.

ОПЕРАЦІЯ З ОПЦІОНОМ – господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає продаж (купівлю) опціону, тобто права придбати (продати) продукцію сезонного виробництва, цінні папери або валютні цінності в будь-який момент протягом визначеного часу з фіксацією ціни реалізації на дату укладення (придбання) опціону.

ОПРИЛЮДНЕННЯ ЗВІТНОСТІ – офіційне подання бухгалтерської звітності (балансів) до органів Головної державної податкової інспекції України, Національного банку України, Фонду державного майна України, Антимонопольного комітету України, Комітету в справах з нагляду за страховою діяльністю і до інших установ та організацій, уповноважених відповідно до чинних законодавчих актів України на отримання бухгалтерської звітності (балансів) про фінансовий стан підприємств у засобах масової інформації, якщо це передбачено законодавством.

ОРЕНДНА (ЛІЗИНГОВА) ОПЕРАЦІЯ – господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності (орендодавця), що передбачає передачу права користування матеріальними цінностями іншому суб'єкту підприємницької діяльності (орендатору) на платній основі і на визначений строк.

ОСНОВНІ ФОНДИ – матеріальні цінності, що використовуються в господарській діяльності платника податку протягом періоду, який перевищує 365 календарних днів з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей, вартість яких поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом.

Пеня – штрафна санкція, сума якої стягується з платників за порушення строків сплати податків та платежів або термінів перерахування їх до бюджету організаціями, котрі утримують чи приймають їх.

ПІДАКЦИЗНІ ТОВАРИ – законодавчо визначений перелік товарів, на які встановлюються специфічні акцизи.

ПІДЗАКОННІ НОРМАТИВНІ АКТИ – акти, що мають правові норми і прийняті органами державної влади.

ПІЛЬГИ – це надання переваги, часткове або повне звільнення від виконання встановлених правил, обов'язків або полегшення умов виконання їх.

ПЛАТА – платіж до бюджету за використання ресурсів, які перебувають у загальнодержавній власності, на основі певної еквівалентності взаємовідносин платників із державою. Плата встановлюється у твердих ставках з одиниці ресурсів у їхньому фізичному вимірі.

ПЛАТНИК (СУБ'ЄКТ) ПОДАТКУ – фізична чи юридична особа, а також група осіб без статусу юридичної особи, на яку, згідно із законодавчими актами, покладено обов'язок сплачувати податки та інші обов'язкові платежі.

ПОВ'ЯЗАНА ОСОБА – посадова особа платника податку, уповноважена здійснювати від імені платника податку юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або зупинення правових відносин, а також члени її сім'ї.

ПОДАТКИ – обов'язкові платежі, що стягуються державою з доходів або майна юридичних або фізичних осіб.

ПОДАТКИ НЕПРЯМІ – податки, які включаються до ціни товарів або тарифів на послуги.

ПОДАТКИ ПРЯМІ – обов’язкові нормативні платежі з прибутку, спадщини, землі, будівель тощо.

ПОДАТКОВА СИСТЕМА – сукупність податків, зборів, інших платежів та внесків до бюджету і державних цільових фондів, платників податків та органів, що здійснюють контроль за правильністю обчислення, повнотою і вчасністю сплати їх у встановленому законом порядку.

ПОДАТКОВА СТАВКА – законодавчо встановлений розмір податку на одиницю оподаткування.

ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ – повне або часткове звільнення від податків суб’єкта згідно з чинним законодавством.

ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО – законодавчі акти, якими встановлюються і регулюються справляння податків та податкових платежів.

ПОДАТКОВЕ ПРАВО – сукупність правових норм, що регулюють відносини в галузі податків.

ПОДАТКОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ – виявлення і розслідування фактів ухилення від оподаткування шляхом приховування доходів та інших об’єктів оподаткування.

ПОДАТКОВИЙ ЗАКОН – правовий акт вищого органу законодавчої влади, який зобов’язує юридичних осіб і громадян сплачувати до бюджету платежі у вигляді податків у певному розмірі і в точно визначені строки.

ПОДАТКОВИЙ ЗВІТ – документ, що подається до податкової інспекції із звітними даними про розрахунки з бюджетом.

ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК – облік у податковій інспекції платників податків та стану розрахунків їх із бюджетом.

ПОДАТКОВИЙ ПЕРІОД – строк, протягом якого завершується процес формування податкової бази, остаточно визначається розмір податкового зобов’язання.

ПОДАТКОВІ КРЕДИТИ – пільги, спрямовані на зменшення податкової ставки або податкового окладу.

ПОДАТКОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ – суспільні відносини, які виникають при сплаті податків та інших платежів, і які урегульовані нормами фінансового, адміністративного, цивільного та кримінального права.

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ – основна сучасна форма універсального акцизу, котрий встановлюється щодо знову створеної в даного платника вартості, що включає фонд заробітної плати та прибуток.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК – форма прибуткового оподаткування підприємств, за якою об’єктом оподаткування виступає чистий дохід підприємства.

ПОДАТОК З ОБОРОТУ – вид непрямого податку як надбавка до ціни товарів.

ПОЗАРЕАЛІЗАЦІЙНА ОПЕРАЦІЯ – діяльність підприємства, безпосередньо не пов’язана з реалізацією продукції (робіт, послуг) та іншого майна, включаючи основні фонди, нематеріальні активи, продукцію обслуговуючого та допоміжного виробництва.

ПОСЕРЕДНИЦЬКА ОПЕРАЦІЯ – господарча операція суб’єкта підприємницької діяльності, який виступає в ролі комісіонера в договорі комісії, консигнатора в консигнаційному договорі або повіреного в договорі доручення, за винятком довірчих операцій з грошовими коштами, цінними паперами, включаючи приватизаційні майнові сертифікати, а також операцій з випуску боргових зобов’язань і вимог та їхньої торгівлі, операцій з торгівлі (управління) валютними цінностями та іншими видами фінансових ресурсів, а також усіх видів банківських і страхових операцій.

ПОСТІЙНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА НЕРЕЗИДЕНТІВ В УКРАЇНІ – розташовані на території України представництва іноземних компаній та фірм, міжнародних організацій та їхніх філіалів, що не мають імунітету і дипломатичних привілеїв, створені в будь-якій організаційній формі без статусу юридичної особи, через які повністю або частково здійснюється підприємницька діяльність нерезидента, а також громадяни, які представляють в Україні нерезидента та перебувають з ним у трудових відносинах.

ПОДАТКОВИЙ КРЕДИТ – термінова відстрочка податку, який належить до сплати підприємством у бюджет у календарному році.

ПОДАТКОВИЙ ТИСК – відношення загальної суми податкових зборів до сукупного національного продукту.

ПРАВОВА НОРМА – загальне правило поведінки, встановлене (санкціоноване) державою.

ПРЕДМЕТ ПОДАТКОВОГО ПРАВА – система фінансово-правових відносин, яка регулює податкові відносини державних податкових органів та платників податків щодо встановлення, зміни та стягнення з платників податків (юридичних і фізичних осіб) частини їхніх доходів у відповідний бюджет (державний, місцевий).

ПРИБУТКОВИЙ ПОДАТОК – прямий податок із фізичних та юридичних осіб, об'єктом оподаткування якого виступають доходи в різних формах.

ПРИБУТОК – економічна категорія, яка виражає фінансові результати виробничо-господарської діяльності підприємства. Визначається як різниця між виручкою від реалізації продукції (робіт, послуг) і витратами на виробництво.

ПРИБУТОК ВІД ПОЗАРЕАЛІЗАЦІЙНИХ ОПЕРАЦІЙ – сума коштів, одержувана підприємством від позареалізаційних операцій і зменшена на суму витрат на ці операції.

ПРИБУТОК ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ (РОБІТ, ПОСЛУГ) – виручка від реалізації продукції (робіт, послуг), зменшена на суму нарахованого (сплаченого) податку на додану вартість (за винятком товарообмінних операцій з нерезидентами), акцизного збору, ввізного мита, митного збору та інших обов'язкових зборів і платежів, визначених чинним законодавством, а також на суму витрат, що включаються до собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг).

ПРОЦЕНТИ – доходи, отримані платниками податку від операцій з борговими вигодами та зобов'язаннями, зокрема з векселями, облигаціями, бонами та іншими платіжними документами, включаючи операції з державними скарбничими зобов'язаннями, а також будь-які доходи, отримані платником податку від надання грошових коштів та матеріальних цінностей в кредит (позику) та нараховані як премії чи вигоди або відсотків від суми заборгованості.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ (РОБІТ, ПОСЛУГ) – господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає передачу права власності на продукцію (роботи, послуги) іншому суб'єктові підприємницької діяльності в обмін на еквівалентну суму коштів або боргових зобов'язань.

РОЯЛТІ – платежі будь-якого виду, одержані у вигляді винагород (компенсацій) за використання або надання дозволу на використання прав промисловості та інтелектуальної власності, а також інших аналогічних майнових прав, що визнаються об'єктом права власності суб'єкта підприємницької діяльності, включаючи використання авторських прав на будь-які твори науки, літератури, мистецтва, записи на носіях інформації,

права на копіювання і розповсюдження будь-якого патенту або ліцензії, знака на товари та послуги, права на винаходи, на наукові або промислові зразки, креслення, моделі або схеми програмних засобів обчислювальної техніки, автоматизованих систем або систем обробки інформації, секретної формули або процесу, права на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).

САНКЦІЯ – частина правової норми, яка вказує на несприятливі наслідки за порушення норми.

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ – сукупність податків, зборів, інших обов'язкових платежів до бюджетів та внесків до державних цільових фондів, що справляються в установленому порядку.

СУБ'ЄКТ ПОДАТКОВОГО ПРАВА – будь-яка особа, поведінка якої регулюється нормами податкового права, і яка може виступати учасником податкових правовідносин, носієм суб'єктивних прав та обов'язків.

ТВЕРДІ ПОДАТКОВІ СТАВКИ – встановлюються в грошовому виразі на одиницю об'єкта оподаткування в натуральному обчисленні.

ТОВАРНИЙ КРЕДИТ – будь-яка господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає реалізацію продукції (робіт, послуг), (передачу права власності) іншому суб'єктові підприємницької діяльності або громадянину на умовах відстрочення платежу, якщо таке відстрочення є більшим за звичайні строки банківських розрахунків або перевищує 30 календарних днів з дати реалізації.

ТОВАРООБМІННА (БАРТЕРНА) ОПЕРАЦІЯ – господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає розрахунок за реалізовану продукцію (роботи, послуги) інший, ніж у грошовій формі, включаючи будь-які види погашення (заліку) взаємо-заборгованості між сторонами господарчої операції без проведення грошових розрахунків, за винятком випадку міждержавного клірингу, що провадиться за рішенням Президента України або Кабінету Міністрів України.

ТОРГОВИЙ ПАТЕНТ – державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта підприємницької діяльності чи його структурного (відокремленого) підрозділу займатися підприємницькою діяльністю в таких сферах, як у сфері роздрібної торгівлі, торгівлі іноземною валютою, а також з надання послуг у сфері грального бізнесу.

УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ – дії платників податків, спрямовані на несплату податків шляхом заниження доходу та оцінки майна або повного приховування їх.

ФІНАНСОВА ОRENDA (ЛІЗИНГ) – господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає придбання орендодавцем матеріальних цінностей за замовленням орендаря з наступною передачею орендарю права користування такими матеріальними цінностями на строк, не менший за строк їхньої повної амортизації з обов'язковою наступною передачею права власності на такі матеріальні цінності орендарю.

ФІНАНСОВИЙ КРЕДИТ – будь-яка господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає надання коштів у позичку на визначений строк та нарахованих процентів у грошовій формі або в інших формах забезпечення заборгованості, включаючи матеріальні цінності та нематеріальні активи, надані в заставу.

ФОРВАРДНА ОПЕРАЦІЯ – господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає придбання (продаж) форвардної угоди, тобто зобов'язання придбати (продати) продукцію сезонного виробництва, цінні папери або валютні цінності у визначений час у майбутньому, з фіксацією ціни реалізації на дату укладення (придбання) форвардної угоди.

Ф'ЮЧЕРСНА ОПЕРАЦІЯ – господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає придбання (продаж) ф'ючерсної угоди, тобто зобов'язання придбати (продати) продукцію сезонного виробництва, цінні папери або валютні цінності у визначений час у майбутньому, з фіксацією ціни реалізації на дату здійснення реалізації.

ЦІННІ ПАПЕРИ – грошові документи, що засвідчують право володіння або відносини позики, визначають взаємовідносини між особою, яка їх випустила, та їхнім власником і передбачають, як правило, виплату доходу у вигляді дивідендів або відсотків, а також можливість передачі грошових та інших прав, що впливають з цих документів, іншим особам. Види цінних паперів: акції, облігації, чеки, казначейські зобов'язання, депозитні сертифікати, векселі.

ШТРАФНІ САНКЦІЇ – грошові штрафи та пені, що стягуються з платників за порушення податкового законодавства.